

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan, đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi.

Kết quả nghiên cứu nêu trong luận án là trung thực và chưa từng được ai công bố trong bất kỳ công trình nghiên cứu nào.

Tác giả luận án

NGUYỄN VĂN TẤN

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	1
MỤC LỤC.....	2
NHỮNG CHỮ VIẾT TẮT TRONG LUẬN ÁN.....	5
DANH MỤC CÁC BẢNG TRONG LUẬN ÁN.....	6
DANH MỤC CÁC BIỂU TRONG LUẬN ÁN.....	7
MỞ ĐẦU	9
1. TÍNH CẤP THIẾT CỦA ĐỀ TÀI	9
2. MỤC ĐÍCH NGHIÊN CỨU.....	11
3. KHÁCH THỂ VÀ ĐỐI TƯỢNG NGHIÊN CỨU	11
4. GIẢ THUYẾT KHOA HỌC.....	12
5. NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU.....	12
6. GIỚI HẠN, PHẠM VI NGHIÊN CỨU.....	12
7. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	13
8. NHỮNG ĐÓNG GÓP CỦA LUẬN ÁN.	13
9. CẤU TRÚC LUẬN ÁN.....	14
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA VẤN ĐỀ BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN TIỂU HỌC	15
1.1. MỘT SỐ KHÁI NIỆM CƠ BẢN	15
1.1.1. Bồi dưỡng và mối quan hệ giữa đào tạo và bồi dưỡng giáo viên	15
1.1.2. Năng lực sư phạm	15
1.1.3. Chuẩn nghề nghiệp giáo viên tiểu học	17
1.2. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ BD NĂNG LỰC SƯ PHẠM GVTH.....	18
1.2.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề có liên quan đến đề tài.....	18
1.2.2. Những cơ sở lý luận về bồi dưỡng NLSP giáo viên tiểu học	25
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1.....	42

CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG GIÁO DỤC TIỂU HỌC VÀ CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC SỰ PHẠM GIÁO VIÊN TIỂU HỌC TỈNH BẠC LIÊU.....	44
2.1. ĐẶC ĐIỂM KINH TẾ-XÃ HỘI VÀ TÌNH HÌNH GIÁO DỤC-ĐÀO TẠO TỈNH BẠC LIÊU.....	44
2.1.1. Đặc điểm KT-XH tỉnh Bạc Liêu.....	44
2.1.2. Đặc điểm cộng đồng dân tộc Khmer ở ĐBSCL nói chung và ở tỉnh Bạc Liêu nói riêng.....	45
2.1.3. Tình hình GD - ĐT tỉnh Bạc Liêu.....	47
2.1.4. Thực trạng Giáo dục tiểu học tỉnh Bạc Liêu.....	51
2.2. CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG GIÁO VIÊN TIỂU HỌC TỈNH BẠC LIÊU.....	56
2.2.1. Kết quả bồi dưỡng giáo viên tiểu học vừa qua.....	56
2.2.2. Đánh giá công tác bồi dưỡng giáo viên tiểu học thời gian qua.....	70
2.3. THỰC TRẠNG NĂNG LỰC SỰ PHẠM GIÁO VIÊN TIỂU HỌC DÂN TỘC KHMER.....	72
2.3.1. Tổ chức khảo sát.....	72
2.3.2. Kết quả khảo sát.....	77
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2.....	84
CHƯƠNG 3: CÁC BIỆN PHÁP BDNLSP CHO GIÁO VIÊN TIỂU HỌC NGƯỜI DÂN TỘC KHMER TỈNH BẠC LIÊU.....	88
3.1. NHỮNG NGUYÊN TẮC ĐỀ XUẤT CÁC BIỆN PHÁP.....	88
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính mục đích.....	88
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính hệ thống.....	89
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính thực tiễn.....	89
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính hiệu quả toàn diện.....	90
3.2. CÁC BIỆN PHÁP BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC SỰ PHẠM CHO GIÁO VIÊN TIỂU HỌC DÂN TỘC KHMER.....	91

3.2.1. Biện pháp 1	91
3.2.2. Biện pháp 2	97
3.2.3. Biện pháp 3	100
3.2.4. Biện pháp 4	103
3.2.5. Biện pháp 5	107
3.2.6. Biện pháp 6.	108
3.2.7. Biện pháp 7	116
3.3. ĐÁNH GIÁ CÁC BIỆN PHÁP BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC SƯ PHẠM	
GIÁO VIÊN TIỂU HỌC DÂN TỘC KHMER	123
3.3.1. Khảo nghiệm tính cần thiết, khả thi của các biện pháp đã đề xuất..	123
3.3.2. Quan sát kỹ năng dạy học hợp tác của GVTH.....	129
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3.....	133
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	134
TÀI LIỆU THAM KHẢO	141
PHỤ LỤC	150

NHỮNG CHỮ VIẾT TẮT TRONG LUẬN ÁN

1. Giáo viên	GV
2. Giáo viên tiểu học	GVTH
3. Giáo dục	GD
4. Giáo dục phổ thông	GDPT
5. Đại học sư phạm	DHSP
6. Cao đẳng sư phạm	CĐSP
7. Công nghiệp hóa	CNH
8. Hiện đại hóa	HĐH
9. Trung học phổ thông	THPT
10. Trung học cơ sở	THCS
11. Xã hội Chủ nghĩa	XHCN
12. Dân tộc	DT
13. Dân tộc nội trú	DTNT
14. Giáo dục và Đào tạo	GD&ĐT
15. Giáo dục tiểu học	GDTH
16. Cán bộ quản lý	CBQL
17. Cơ sở vật chất	CSVC
18. Đồng bằng sông Cửu long	ĐBSCL
19. Biện pháp	BP
20. Sách giáo khoa	SGK
21. Sách giáo viên	SGV
22. Tổ chức Văn hóa, Khoa học, Giáo dục liên hiệp quốc. UNESCO (United Nation Education, Scientific and Cultural Organization)	
23. Cơ quan giáo dục khu vực của UNESCO. (Regional Offic for Education Asia and Pacific)	ROEAP
24. Dạy học hợp tác	DHHT

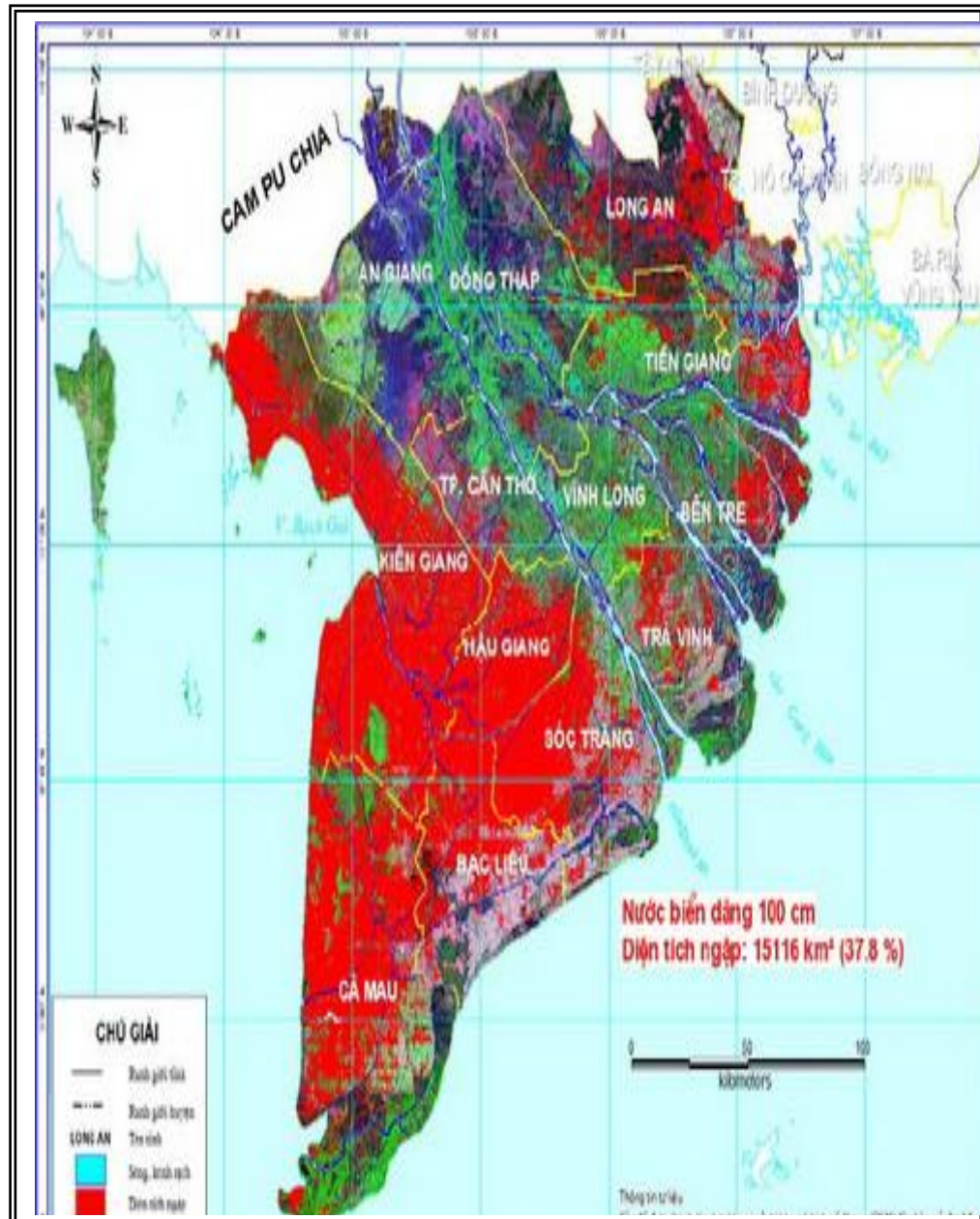
DANH MỤC CÁC BẢNG TRONG LUẬN ÁN

Bảng 2.1: Phân bố người Khmer ở các huyện, thị tỉnh Bạc Liêu	44
Bảng 2.2: Bảng thống kê số liệu cơ bản qua các năm học.....	50
Bảng 2.3: Về đội ngũ CBQL, giáo viên, nhân viên	53
Bảng 2.4: Giáo viên Tiểu học và giáo viên Tiểu học Khmer theo huyện, thị, tỉnh Bạc Liêu.....	55
Bảng 2.5: Bảng So sánh mẫu 1a và 1b: Về kỹ năng sư phạm theo Chuẩn nghề nghiệp Giáo viên tiểu học	81
Bảng 3.1: Đối tượng khảo nghiệm là 228 nghiệm thể	124
Bảng 3.2: Các biện pháp khảo nghiệm	124
Bảng 3.3: Kết quả khảo nghiệm tính cần thiết theo thang Likert	125
Bảng 3.4: Kết quả khảo nghiệm tính khả thi theo thang Likert.....	126
Bảng 3.5: Tổng hợp kết quả quan sát ở nhóm 1 (đã qua bồi dưỡng).....	131
Bảng 3.6: Tổng hợp kết quả quan sát ở nhóm 2 (chưa qua bồi dưỡng).....	132

DANH MỤC CÁC BIỂU TRONG LUẬN ÁN

1. Biểu 1: Phân bố dân số Khmer tỉnh Bạc Liêu theo huyện, thành phố. 81
2. Biểu 2: Biểu đồ về tính cần thiết của các biện pháp. 122
3. Biểu 3: Biểu đồ về tính khả thi của các biện pháp..... 124
4. Biểu 4: Biểu đồ so sánh giữa tính cần thiết và tính khả thi. 124

Bảng đồ Hành chính ĐBSCL

MỞ ĐẦU

1. TÍNH CẤP THIẾT CỦA ĐỀ TÀI

Đội ngũ giáo viên là lực lượng nòng cốt để biến các mục tiêu giáo dục thành thiện thực, giáo viên giữ vai trò quyết định về chất lượng hiệu quả của giáo dục. Thật vậy, đã có nhiều nghiên cứu về mối quan hệ giữa chất lượng giảng dạy của giáo viên và thành tích học tập của học sinh cho rằng: Chất lượng giáo viên có ảnh hưởng lớn nhất đến thành tích học tập của học sinh (Ferguson, 1991); Tăng cường giáo dục giáo viên có tác động lớn đến việc cải tiến phương pháp học tập của học sinh (Green wald, Heges, and Laine, 1996); Đầu tư vào việc giúp đỡ giáo viên rèn luyện chuyên môn là cách đầu tư đồng tiền có hiệu quả nhất để nâng cao kết quả học tập của học sinh (National Education Goals Panel, 1997).v.v... Xu thế đổi mới giáo dục để chuẩn bị người cho thế kỷ 21 đang đặt ra những yêu cầu mới về phẩm chất năng lực, làm thay đổi vai trò và chức năng của người giáo viên.

Giáo dục tiểu học là bậc nền tảng, hình thành những cơ sở ban đầu cho nhân cách con người Việt Nam XHCN - chất lượng giáo dục tiểu học tốt là tiền đề quan trọng cho sự phát triển toàn diện nhân cách con người đáp ứng tiêu chuẩn nhân cách mong đợi của xã hội khi bước vào thế kỷ 21, thế kỷ của đỉnh cao trí tuệ. Với xu thế phát triển giáo dục Thế giới và yêu cầu đổi mới GDPT, thì giáo viên nói chung, giáo viên tiểu học nói riêng đang gặp khó khăn, thử thách trước yêu cầu mới về vai trò, chức năng đó là: Tương ứng với sự chuyển biến mục tiêu giáo dục - phương pháp dạy học đang chuyển từ kiểu dạy tập trung vào vai trò của giáo viên sang kiểu dạy tập trung vào vai trò của học sinh. Mặt khác, năng lực nghề nghiệp giáo viên tiểu học vừa qua được đào tạo chưa cơ bản, đặc điểm phát triển đội ngũ giáo viên tiểu học thời gian qua cho thấy: Từ những năm đầu của thập kỷ 80 đến 90: Để đáp ứng với yêu

câu của cải cách giáo dục, Đảng và Nhà nước ta có những chủ trương hết sức cấp bách để đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ giáo viên theo nhiều loại hình khác nhau đặc biệt là đội ngũ giáo viên tiểu học. Cùng với sự phát triển học sinh tiểu học, tình trạng thiếu giáo viên phát sinh đáng kể, để đáp ứng yêu cầu, nhiều hệ đào tạo giáo viên tiểu học được đào tạo nhằm kịp thời đáp ứng nhu cầu học tập của trẻ em khắp mọi vùng đất nước, từ đó ra đời các hệ khác nhau 8+4, 9+1, 9+3, 12+1, thậm chí một số huyện, thị còn mở các hệ đào tạo cấp tốc như: 9+ 2 tháng, 9+3 tháng, 12+2 tháng; do đó đội ngũ giáo viên tiểu học hiện nay có một số lượng đáng kể, xuất phát từ nhiều nguồn đào tạo khác nhau, năng lực không đồng đều (còn 10 % ở hệ 9+3), cần phải được tăng cường bồi dưỡng về chuyên môn, nghiệp vụ.

Công việc bồi dưỡng giáo viên mà chúng ta đã và đang làm, chỉ chủ yếu là chuẩn hóa hoặc đào tạo trên chuẩn trình độ đào tạo theo qui định hiện hành của nhà nước. Nhưng đối với Chuẩn nghề nghiệp giáo viên tiểu học được ban hành theo quyết định số: 14/QĐ-BGDĐT, ngày 04/05/2007 của Bộ GD&ĐT, đặt ra những yêu cầu mới về năng lực hoạt động dạy học, giáo dục đối với giáo viên tiểu học, mức độ đòi hỏi đó cao hơn, toàn diện hơn so với chuẩn trình độ đào tạo ban đầu.

Giáo viên tiểu học dân tộc Khmer tỉnh Bạc Liêu là một bộ phận của đội ngũ giáo viên tiểu học ở một tỉnh thuộc đồng bằng sông Cửu Long nói chung và Bạc Liêu nói riêng đã và đang góp phần quan trọng đối với chất lượng giáo dục, nhất là giáo viên vùng sâu, vùng dân tộc Khmer. Việc bồi dưỡng năng lực nghề nghiệp nói chung (NLSP nói riêng) của giáo viên tiểu học đã được quan tâm thực hiện từ lâu qua các loại hình bồi dưỡng như: Bồi dưỡng thường xuyên (đã qua 3 chu kỳ); Bồi dưỡng chuẩn hóa; bồi dưỡng thay sách giáo khoa mới, có thể nói năng lực sư phạm của đội ngũ giáo viên tiểu học có nâng lên đáng kể, tuy nhiên so với yêu cầu chuẩn nghiệp GVTH